

Auktorisation och tystnadsplikt för patentombud

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2009/10:202 om auktorisation och tystnadsplikt för patentombud. I propositionen föreslår regeringen en ny lag om auktorisation av patentombud och en ändring i rättegångsbalken som innebär att auktoriserade patentombud och deras biträden hänförs till den grupp av yrkesverksamma som endast i vissa fall får höras som vittnen. Vidare föreslås att riksdagen godkänner att staten kvarstår som medlem i European Business Register European Economic Interest Grouping (EBR EEIG), som är en europeisk intressegruppering för ett europeiskt samarbete mellan registerförare av företagsinformation. Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 september 2010. Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller propositionen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden	6
Propositionen	6
Vissa kompletterande uppgifter	10
Utskottets ställningstagande	11
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	12
Propositionen	12
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	13

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Auktorisation och tystnadsplikt för patentombud

Riksdagen

- a) antar regeringens förslag till lag om auktorisation av patentombud,
- b) antar regeringens förslag till lag om ändring i rättegångsbalken,
- c) godkänner att staten kvarstår som medlem i European Business Register European Economic Interest Grouping.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2009/10:202 punkterna 1–3.

Stockholm den 3 juni 2010

På näringsutskottets vägnar

Carl B Hamilton

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carl B Hamilton (fp), Björn Hamilton (m), Hans Rothenberg (m), Carina Adolfsson Elgestam (s), Maria Plass (m), Jan Andersson (c), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Marie Weibull Kornias (m), Karin Åström (s), Mikael Oscarsson (kd), Staffan Anger (m), Kent Persson (v), Börje Vestlund (s), Liselott Hagberg (fp), Per Bolund (mp) och Eva-Lena Jansson (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas proposition 2009/10:202 om auktorisation och tystnadsplikt för patentombud.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Bakgrund

I betänkandet Harmoniserad patenträtt (SOU 2003:66), som avlämnades i augusti 2003, föreslogs att sekretesskyddet för förtrolig information i patenträttsliga angelägenheter förstärks genom en utvidgning av regeln om undantag från vittnesplikten i 36 kap. 5 § rättegångsbalken. Det förstärkta sekretesskyddet skulle enligt utredningen kräva någon form av auktorisation hos ett behörigt organ. Utredningen föreslog att bestämmelserna om auktorisation och de skyldigheter och sanktioner som är knutna till auktorisationen tas in i en särskild lag. Frågan om de närmare förutsättningarna för auktorisation borde därför enligt utredningen utredas särskilt.

I november 2005 fick en särskild utredare (f.d. generaldirektören för Patent- och registreringsverket Carl-Anders Ifvarsson) i uppdrag att se över möjligheten till förstärkt skydd för tystnadsplikten för de yrkesgrupper som yrkesmässigt sysslar med patenträttslig rådgivning. Utredaren skulle beakta vad som föreslogs i betänkandet Harmoniserad patenträtt. I juni 2007 redovisade utredningen betänkandet Auktorisation av patentombud (SOU 2007:27). Betänkandet har remissbehandlats.

Statskontoret redovisade i april 2009 i Statlig auktorisation av patentombud – alternativa organisationslösningar (Statskontorets rapport 2009:5) ett uppdrag från regeringen att se över kostnader och organisationslösningar för auktorisation av patentombud. Syftet var att finna mer kostnadseffektiva alternativ än vad som föreslogs i det tidigare nämnda utredningsbetänkandet. Med anledning av Statskontorets rapport upprättades inom Regeringskansliet en promemoria med förslag till organisationslösning för statlig auktorisation av patentombud. Promemorian har remissbehandlats.

I en skrivelse till regeringen i februari 2010 begärde Bolagsverket medgivande till fortsatt medlemskap i European Business Register European Economic Interest Grouping (EBR EEIG), som är en europeisk intressegruppering för ett europeiskt samarbete mellan registerförare av företagsinformation.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen föreslår en ny lag om auktorisation av patentombud som främst innehåller regler om vilka uppgifter som ska åligga en ny myndighet med namnet Patentombudsnämnden, vilka krav som gäller för att ett patentombud ska bli auktoriserat och vad som ska åvila ett auktoriserat ombud i yrkesutövningen (bl.a. tystnadsplikt).

Vidare föreslår regeringen en ändring i 36 kap. 5 § rättegångsbalken som innebär att auktoriserade patentombud och deras biträden hänförs till den grupp av yrkesverksamma som endast i vissa fall får höras som vittnen.

Bakgrunden till regeringens förslag är att svenska patentombud i dag kan ha en konkurrensnackdel i förhållande till bl.a. svenska advokater eftersom det i Sverige för patentombud inte finns någon lagfäst ordning för tystnadsplikt eller undantag från vittnesplikten i domstol¹. Avsaknaden av sådana bestämmelser innebär också att det förstärkta skyddet för behöriga svenska patentombud i registreringsförfarandet enligt den europeiska patentkonventionen inte kan upprätthållas i en svensk patenträttslig process och att svenska patentombud riskerar att hamna i en sämre ställning i patenträttsliga processer i anglosaxiska rättssystem än vad som gäller för där verksamma patentombud.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 september 2010.

I propositionen föreslås också att riksdagen godkänner att staten kvarstår som medlem i tidigare nämnda European Business Register European Economic Interest Grouping (EBR EEIG).

¹ Ett patentombud får emellertid inte höras som vittne om vad som anförtrots ombudet i egenskap av rättegångsombud eller rättegångsbiträde.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag och godkänner därutöver att staten kvarstår som medlem i European Business Register European Economic Interest Grouping.

Propositionen

Inledning

Det finns i svensk lagstiftning i dag inte någon särskild ordning för auktorisation av patentombud, och det finns inte heller för sådana ombud någon lagfäst tystnadsplikt som motsvarar den som gäller för advokater.

Vittnesplikt är en grundprincip i svensk processrätt. Personer som tillhör vissa yrkesgrupper, bl.a. advokater, får dock inte höras som vittne om något som de blivit anförtrodda i sin yrkesutövning eller som de har fått veta i samband med denna (frågeförbud). Det finns en motsvarande begränsning i skyldigheten att tillhandahålla skriftliga handlingar (edition). För ett patentombud finns inga begränsningar i vittnesplikten för det som ombudet fått kännedom om i anslutning till ett patentärende. Patentombud finns inte med bland de yrkeskategorier som omfattas av frågeförbud och begränsningar i editionsplikten.

För utländska patentombud finns i vissa andra länder begränsningar i eller undantag från vittnesplikten. Detta gäller bl.a. i Förenta staterna, Storbritannien och Tyskland. En förutsättning för att en amerikansk domstol ska tillerkänna ett utländskt patentombud sekretesskydd (s.k. attorney-client privilege) i en amerikansk rättstvist, är att lagstiftningen i ombudets hemland garanterar ett sekretesskydd i rättegång som i allt väsentligt motsvarar det amerikanska sekretesskyddet.

Mot bakgrund av de problem som uppkommit för europeiska patentombud, s.k. epi-ombud, i samband med rättegångar i Förenta staterna, skapades det i den reviderade europeiska patentkonventionen (EPC 2000) en möjlighet att besluta om tystnadsplikt för patentombud som är behöriga vid det europeiska patentverket (EPO) och om en rätt för ombuden att vägra röja information i förfaranden hos EPO. I tillämpningsföreskrifterna till EPC 2000 har en sekretessbestämmelse tagits in som ger patentombud ett skydd mot att behöva avslöja information som förekommit i kontakten mellan patentombudet och klienten. Sekretessbestämmelsen är utformad med amerikansk rätt som förebild, och syftet är att ge epi-ombud samma ställning i rättstvister i Förenta staterna som de patentombud har som är verksamma där. Sekretessbestämmelsen gäller endast vid förfaranden hos

EPO. För svenska förhållanden innebär det att en tvist i Sverige om intrång i ett patent som EPO meddelat eller om giltigheten av detsamma handläggs enligt rättegångsbalkens regler, vilka i dag inte innehåller någon begränsning i vittnesplikten för patentombud.

Auktorisation av patentombud

Enligt regeringens förslag ska en ny lag om auktorisation och tillsyn av patentombud införas. I lagen anges grundläggande regler om vilka krav på kompetens som ska ställas och vilka övriga förutsättningar som ska gälla som villkor för auktorisation. Auktorisation enligt den nya lagen ska inte vara obligatorisk för att få arbeta som patentombud. Titeln Auktoriserat patentombud ska endast få användas av den som blivit auktoriserad i enlighet med vad som anges i lagen. Tystnadsplikt ska gälla för auktoriserade patentombud.

En begränsning i vittnesplikten måste vara grundad på fasta förpliktelser om en allmän tystnadsplikt och på ett regelverk som utlöser disciplinförfarande i fall av misskötsamhet. Regeringen föreslår att en offentligrättsligt kontrollerad auktorisationsordning införs för patentombud och att den offentliga kontrollen görs av en särskild myndighet, Patentombudsnämnden. En huvudman och andra aktörer på marknaden ska kunna förlita sig på att ett auktoriserat patentombud har en hög kunskapsnivå inom sitt område, omfattas av en lagfäst tystnadsplikt, måste följa vissa etiska regler och kan bli föremål för disciplinärt ingripande om dessa regler inte följs.

Patentombudsnämnden ska vara ansvarig för auktorisation och tillsyn enligt den nya lagen. Merparten av de löpande uppgifterna ska dock överlåtas till Bolagsverket och dess kansliresurser. Beslut om auktorisation och beslut i disciplinärenden ska emellertid skötas av Patentombudsnämnden. Verksamheten ska avgiftsfinansieras. Regeringen uppskattar att ett patentombuds årsavgift till Patentombudsnämnden kommer att ligga på 2 500–2 700 kr och ansökningsavgiften för auktorisation på ca 1 000 kr.

Endast en person som yrkesmässigt biträder i patenträttsliga angelägenheter ska kunna auktoriseras och verka som ett auktoriserat patentombud. Vad som menas med ”patenträttsliga angelägenheter” definieras i den föreslagna lagen om auktorisation av patentombud (2 § 1). Tillämpningsområdet för lagen kommer att ange gränserna för frågeförbudet i en rättegång för auktoriserade patentombud.

För auktorisation ska bl.a. krävas att en sökande har lämplig teoretisk högskoleexamen och yrkeserfarenhet, har avlagt ett godkänt kunskapsprov för auktorisation, är verksam som patentombud samt är redbar och i övrigt lämplig att verka som patentombud. Om det finns särskilda skäl ska det finnas möjlighet att i enskilda fall meddela dispens från kraven på viss teoretisk examen, viss yrkeserfarenhet, godkänt kunskapsprov och relevant yrkesutövning.

Regeringen föreslår att tystnadsplikt ska gälla för sådant som ombudet får kännedom om i sin yrkesutövning. Patentombudet ska se till att ombudets biträden iakttar motsvarande tystnadsplikt. Det tidigare nämnda förstärkta sekretesskydd som rör patenträttslig rådgivning i EPC 2000 införs i och med lagförslaget även i svensk rätt.

I propositionen föreslås att ett patentombuds auktorisation ska kunna upphävas om ombudet åsidosätter sina skyldigheter eller annars inte längre uppfyller villkoren för auktorisation enligt den nya lagen. I mindre allvarliga fall ska varning i stället kunna meddelas. Patentombuds nämnden ska också i vissa situationer kunna underlåta att upphäva en auktorisation.

Om en lagreglerad auktorisationsordning införs innebär det att yrket kommer att bli reglerat i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer, vilket innehåller bestämmelser om hur yrkeskvalifikationer som förvärvats i en medlemsstat ska erkännas i en annan medlemsstat där yrket är reglerat. Det skulle göra det möjligt för svenska patentombud att konkurrera på den gemensamma europeiska marknaden i större utsträckning än vad som är möjligt i dag.

Vittnesundantag för auktoriserade patentombud

Regeringen föreslår att patentombud som har auktoriserats av Patentombuds nämnden och sådana patentombuds biträden endast ska få höras som vittnen i domstol om patenträttsliga angelägenheter som har anförts av dem i deras yrkesutövning eller som de har fått veta i samband med denna, om det är medgivet i lag eller om den till vars förmån tystnadsplikten gäller samtycker till det.

Regeringen konstaterar att patentombuden i sin verksamhet får ta del av viktig konfidentiell information om sin huvudmans verksamhet och att det kan finnas ett legitimt intresse av att de uppgifter som lämnas av huvudmannen och den rådgivning som sker skyddas i vissa situationer. Bland annat med hänsyn till detta har regeringen funnit skäl att föreslå bestämmelser om tystnadsplikt för patentombuden. Även om redan tystnadsplikten i sig innebär att huvudmannen kan känna sig skyddad mot att lämna uppgifter i de flesta fall inte kommer att föras vidare, kan risken för att patentombudet behöver vittna om dem i domstol medföra att huvudmannen behåller viss relevant information för sig själv, vilket kan försvåra patentombudets arbete.

Ett frågeförbud innebär att huvudmannen kan anförtro sig utan risk för att informationen blir tillgänglig för obehöriga även för det fall angelägenheten skulle prövas av domstol.

Problemet med bristande skydd för uppgifter som lämnas till patentombud som inte är advokater gör sig särskilt gällande i förhållande till svenska bolag som är inblandade i patenträttsliga processer i Förenta sta-

terna, eftersom amerikanska domstolar som regel endast tillämpar sitt lands skyddsregler i förhållande till utländska patentombud om skyddsreglerna i patentombudets hemland ger ett liknande skydd.

Vittnesplikten bör enligt regeringen begränsas enbart när det gäller sådant som det finns ett befogat intresse av att skydda i förhållandet mellan huvudmannen och patentombudet. En naturlig avgränsning är att låta frågeförbudet endast gälla patenträttsliga angelägenheter.

Fortsatt medlemskap i EBR EEIG

European Business Register (EBR) är ett europeiskt samarbete mellan registerförare av företagsinformation. Syftet med samarbetet är att utbyte av officiell företagsinformation ska kunna ske över nationsgränserna. Avsikten är att skapa förutsättningar för säkrare affärstransaktioner mellan företagare, både inom och utom EU.

EBR fungerar som ett elektroniskt nätverk mellan de deltagande registerförarna med en gemensam programvara som ger tillgång till information i samtliga medlemmars företagsregister.

För samarbetet finns en europeisk ekonomisk intressegruppering benämnd European Business Register European Economic Interest Grouping (EBR EEIG). Intressegrupperingen bildades för att hantera de praktiska frågor som samarbetet förutsätter, exempelvis förvaltning och utveckling av den gemensamma programvaran och strategisk ledning av den verksamhet som förekommer inom nätverket.

Ett avstående från medlemskap i EBR EEIG innebär att den enskilde registerföraren inte har någon direkt möjlighet att påverka de beslut som fattas inom EBR EEIG.

Bolagsverket (tidigare bolagsavdelningen vid Patent- och registreringsverket) deltar sedan mitten av 1990-talet i EBR. Efter medgivande från regeringen ansökte Bolagsverket 2005 om (fortsatt) medlemskap i EBR EEIG¹. Medgivandet gällde för fem år. Bolagsverket har nu begärt ett medgivande om att få fortsätta medlemskapet i EBR EEIG.

EBR EEIG:s verksamhet finansieras huvudsakligen genom medlemsavgifter. För närvarande är avgiften 5 000 euro per år och medlem. Medlemmarna är enligt stadgarna skyldiga att vid behov skjuta till ytterligare medel. Vidare medför ett medlemskap i EBR EEIG ett obegränsat solidariskt ansvar för medlemmarna för grupperingens skulder. Frågan om Bolagsverkets medlemskap i EBR EEIG måste därför godkännas av riksdagen. Av förbiseende inhämtades inte riksdagens godkännande i frågan 2005. Regeringen bedömer det som osannolikt att Sverige kommer att tvingas infria ett skuldåtagande utöver medlemsavgiften.

¹ Bolagsavdelningen vid Patent- och registreringsverket/Bolagsverket har varit medlem i EBR EEIG sedan den grundades hösten 1999.

Regeringen anser att EBR är värdefullt för det svenska näringslivet och framhåller att det är viktigt för Bolagsverket att ha möjlighet att påverka de beslut som fattas om nätverket EBR och dess framtid inom ramen för EBR EEIG. Därför föreslår regeringen att riksdagen godkänner att staten kvarstår som medlem i denna intressegruppering.

För att ha möjlighet att utvärdera Bolagsverkets deltagande i EBR EEIG avser regeringen att ge verket i uppdrag att informera regeringen om väsentliga förändringar av medlemskapet i organisationen².

Vissa kompletterande uppgifter

Författningskommentaren

Det bör uppmärksammas att det i författningskommentaren till förslaget till 9 § lag om auktorisation av patentombud finns vissa missvisande uppgifter (prop. s. 51). Detta beror på att några av de ursprungliga paragraferna till viss del redigerades om efter Lagrådets granskning. I fjärde stycket, som kommenterar 9 § första stycket, anges t.ex. att av punkten 1 följer att Patentombudsnämnden ska upphäva auktorisationen och avregistrera ett patentombud som inte längre uppfyller kraven för registreringen i 4 §. Av 9 § första stycket 1 följer dock att nämnden ska upphäva auktorisationen för ett patentombud som inte längre uppfyller kraven i 4 § *första stycket 6* (i 4 § första stycket 6 anges att det för auktorisation krävs att en sökande är redbar och i övrigt lämplig att verka som patentombud). Vidare anges i författningskommentaren till 9 § första stycket 1 därefter som ett exempel på när Patentombudsnämnden ska upphäva auktorisationen för ett patentombud att ett auktoriserat patentombud i sin yrkesutövning inte längre bedriver verksamhet som rör patenträttsliga angelägenheter. Exemplet tar dock sikte på 4 § första stycket 5 och är därmed inte relevant i förhållande till den bedömning som ska göras enligt 9 §.

Europeisk ekonomisk intressegruppering

En europeisk ekonomisk intressegruppering (EEIG) är en juridisk person och ett självständigt rättssubjekt med egen rättskapacitet som kan liknas vid ett handelsbolag som är verksamt över nationsgränserna.

Syftet med en EEIG är att underlätta eller utveckla medlemmarnas ekonomiska verksamhet. En grupperings verksamhet ska anknyta till medlemmarnas ekonomiska verksamhet och får endast vara av understödande karaktär i förhållande till medlemmarnas egen verksamhet. Grupperingen har inte till syfte att skapa vinst för sin egen skull.

² Enligt uppgift från Näringsdepartementet är exempel på väsentliga förändringar av medlemskapet i EBR EEIG att verksamheten i grupperingen utvecklas mot en annan typ av verksamhet med ett större ekonomiskt risktagande än i dag, att samarbetet utvidgas eller att medlemsavgiften kraftigt höjs.

Medlemmarna i en gruppering ska vara minst två fysiska eller juridiska personer som bedriver ekonomisk verksamhet i EES. En EEIG bildas genom att medlemmarna ingår avtal om att bilda grupperingen och låter registrera denna. Registrering ska ske i den stat där grupperingen har sitt säte. I princip är det lagstiftningen i den stat där grupperingen har sitt säte, och där den alltså ska registreras, som kommer att tillämpas på avtalet och på grupperingens interna organisation.

Grupperingen behöver inte ha något eget kapital. Någon säkerhet för borgenärerna i form av bundet kapital finns alltså inte. Av rådets förordning (EEG) nr 2137/85 om europeiska ekonomiska intressegrupperingar³ följer i stället att medlemmarna svarar obegränsat solidariskt för alla grupperingens förbindelser. Innan likvidationen av en gruppering är avslutad får emellertid grupperingens borgenärer inte väcka talan mot en medlem för att få betalt, om de inte först har begärt betalning hos grupperingen.

Förordningen om europeiska ekonomiska intressegrupperingar kompletteras i Sverige av lagen (1994:1927) om europeiska ekonomiska intressegrupperingar och förordningen (1994:1933) om register över europeiska ekonomiska intressegrupperingar.

Intressegrupperingen EBR EEIG har sitt säte i Belgien.

Utskottets ställningstagande

Det är från ett tillväxtperspektiv viktigt att verka för att innovationer leder till fler realiserbara affärsidéer, fler företag, utveckling av befintliga företag och ökad sysselsättning. Det är därför angeläget att det finns ett väl fungerande patentsystem med tillgång till bra rådgivning från patentombud. Utskottet ställer sig bakom lagförslagen som bl.a. innebär att en lagstadgad reglering av tystnadsplikt och frågeförbud när det gäller patenträttsliga angelägenheter i rättegång införs för auktoriserade patentombud. Auktoriserade patentombud ges på så sätt möjlighet att konkurrera på lika villkor med svenska advokater och utländska patentombud. Det förstärkta skyddet för behöriga svenska patentombud i registreringsförfarandet enligt den europeiska patentkonventionen kan i och med de nya bestämmelserna i fortsättningen även upprätthållas i en svensk patenträttslig process. Med de nya bestämmelserna kommer man även tillrätta med problemet med den processuella obalans som kan drabba svenska patentombud i patenträttsliga processer i anglosaxiska rättssystem på grund av att Sverige saknar en lagfäst ordning för tystnadsplikt eller undantag från vittnesplikten i domstol.

Utskottet har vidare inget att invända mot att Bolagsverket kvarstår som medlem i EBR EEIG.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen.

³ Rådets förordning (EEG) nr 2137/85 av den 25 juli 1985 om europeiska intressegrupperingar (EEIG).

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2009/10:202 Auktorisation och tystnadsplikt för patentombud:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om auktorisation av patentombud.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i rättegångsbalken.
3. Riksdagen godkänner att staten kvarstår som medlem i European Business Register European Economic Interest Grouping.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om auktorisation av patentombud

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens innehåll

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om auktorisation av patentombud och om Patentombuds nämndens uppgifter.

Definitioner

2 § I denna lag avses med

1. *patenträttsliga angelägenheter*: angelägenheter som rör
 - a) en uppfinnings patenterbarhet,
 - b) ansökan om patent samt andra förfaranden rörande patent inför en myndighet eller organisation,
 - c) ett patents giltighet, ett patents eller en patentansökans skyddsomfång, intrång i patent och bättre rätt till ett patent eller en patentansökan, och
 - d) förberedelser och uppträdande inför domstol i patenträttsliga mål och ärenden,
2. *patentombud*: en fysisk person som yrkesmässigt lämnar biträde i patenträttsliga angelägenheter, och
3. *auktoriserat patentombud*: ett patentombud som har auktoriserats enligt denna lag.

Patentombuds nämnden

3 § Patentombuds nämnden ska

1. pröva frågor om auktorisation av patentombud,
 2. föra register över auktoriserade patentombud,
 3. utöva tillsyn över auktoriserade patentombud,
 4. pröva frågor om disciplinära åtgärder mot auktoriserade patentombud, och
 5. verka för att god patentombudssed utvecklas och följs.
- Närmare föreskrifter om Patentombuds nämnden meddelas av regeringen.

Auktorisation

4 § För auktorisation krävs att en sökande

1. inte är underårig, försatt i konkurs eller underkastad näringsförbud,
2. inte har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken,
3. har lämplig teoretisk examen och yrkeserfarenhet,
4. har avlagt godkänt kunskapsprov för auktorisation,
5. är verksam som patentombud, och
6. är redbar och i övrigt lämplig att verka som patentombud.

Om det finns särskilda skäl, får Patentombudsämnden i enskilda fall besluta om undantag från kraven i första stycket 3–5.

God patentombudssed

5 § Ett auktoriserat patentombud ska iaktta god patentombudssed.

Tystnadsplikt

6 § Ett auktoriserat patentombud får inte obehörigen röja eller använda vad ombudet har fått kännedom om i sin yrkesutövning.

Ombudet ska se till att ombudets biträden iakttar motsvarande tystnadsplikt.

Uppgiftsskyldighet

7 § Ett auktoriserat patentombud ska lämna Patentombudsämnden de uppgifter som nämnden behöver för att utöva tillsyn.

Om det för ett auktoriserat patentombud inträffar någon omständighet som innebär att förutsättningarna enligt 4 § första stycket inte längre är uppfyllda, ska ombudet genast meddela detta till Patentombudsämnden.

Upphävande av auktorisation

8 § Patentombudsämnden ska upphäva auktorisationen för ett patentombud om ombudet begär det eller om ombudet inte längre uppfyller kraven för auktorisation enligt 4 § första stycket 1–5. I sistnämnda fall får nämnden om det finns särskilda skäl underlåta upphävande.

Ett beslut om upphävande av auktorisation gäller omedelbart.

Disciplinära åtgärder

9 § Patentombudsämnden ska upphäva auktorisationen för ett auktoriserat patentombud om ombudet

1. inte längre uppfyller kraven enligt 4 § första stycket 6,
2. inte betalar föreskrivna avgifter till Patentombudsämnden, eller
3. annars inte fullgör sina skyldigheter enligt denna lag.

Om det finns särskilda skäl, får Patentombudsämnden i stället meddela en varning. Patentombudsämnden får helt underlåta att vidta åtgärd om det finns synnerliga skäl.

Ett beslut om upphävande av auktorisation gäller omedelbart.

Överklagande

10 § Patentombudsämndens beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Straffansvar

11 § Den som obehörigen utger sig för att vara auktoriserat patentombud döms till böter.

Bemyndiganden

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om auktorisation av patentombud.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter i ärenden enligt denna lag.

1. Denna lag träder i kraft den 1 september 2010.

2. Den som vid ikraftträdandet sedan minst fem år bedriver yrkesverksamhet i Sverige som i huvudsak består i att biträda med patenträttsliga angelägenheter och som vid tidpunkten för ikraftträdandet finns upptagen på Europeiska patentverkets lista över behöriga ombud eller är enskild medlem i Sveriges IP-ombuds Samfund, får auktoriseras trots att kraven i 4 § första stycket 3 och 4 inte är uppfyllda. Detta gäller dock endast om ansökan om auktorisation lämnas in till Patentombudsnämnden före den 1 september 2011.

2 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 36 kap. 5 § rättegångsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

36 kap.

5 §¹

Den som till följd av 15 kap. 1 eller 2 §, 16 kap. 1 § eller 18 kap. 5, 6 eller 7 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) eller någon bestämmelse, till vilken det hänvisas i något av dessa lagrum, inte får lämna en uppgift får inte höras som vittne om uppgiften utan att den myndighet, i vars verksamhet uppgiften har inhämtats, har gett sitt tillstånd.

Advokater, läkare, tandläkare, barnmorskor, sjuksköterskor, psykologer, psykoterapeuter, familjerådgivare enligt socialtjänstlagen (2001:453) och deras biträden får höras som vittnen om något som i denna deras yrkesutövning har anförtratts dem eller som de i samband därmed har erfärit, endast om det är medgivet i lag eller den, till vars förmån tystnadsplikten gäller, samtycker till det. Den som till följd av 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen inte får lämna uppgifter som avses där får höras som vittne om dem endast om det är medgivet i lag eller den till vars förmån sekretessen gäller samtycker till det.

Advokater, läkare, tandläkare, barnmorskor, sjuksköterskor, psykologer, psykoterapeuter, familjerådgivare enligt socialtjänstlagen (2001:453) och deras biträden, *samt auktoriserade patentombud och deras biträden såvitt avser patenträttsliga angelägenheter enligt 2 § 1 lagen (2010:000) om auktorisation av patentombud*, får höras som vittnen om något som i denna deras yrkesutövning har anförtratts dem eller som de i samband därmed har erfärit, endast om det är medgivet i lag eller den, till vars förmån tystnadsplikten gäller, samtycker till det. Den som till följd av 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen inte får lämna uppgifter som avses där får höras som vittne om dem endast om det är medgivet i lag eller den till vars förmån sekretessen gäller samtycker till det.

Rättegångsombud, biträden eller försvarare får höras som vittnen om vad som anförtratts dem för uppdragets fullgörande endast om parten medger det.

Utan hinder av vad som sägs i andra eller tredje stycket föreligger skyldighet att vittna för

1. advokater och deras biträden, dock ej försvarare, i mål angående brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,

¹ Senaste lydelse enligt proposition 2009/10:182 Advokaters vittnesplikt och andra processrättsliga frågor.

2. andra än försvarare och advokater samt deras biträden i mål angående brott som avses i 10 kap. 21 och 23 §§ offentlighets- och sekretesslagen och

3. den som har uppgiftsskyldighet enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen i mål enligt 5 kap. 2 § eller 6 kap. 6, 13 eller 14 § samma lag eller enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.

Den som är präst inom ett trossamfund eller den som i ett sådant samfund har motsvarande ställning får inte höras som vittne om något som han eller hon har erfarit under bikt eller enskild själavård.

Den som har tystnadsplikt enligt 3 kap. 3 § tryckfrihetsförordningen eller 2 kap. 3 § yttrandefrihetsgrundlagen får höras som vittne om förhållanden som tystnadsplikten avser endast i den mån det föreskrivs i nämnda paragrafer.

Om någon enligt vad som sägs i denna paragraf inte får höras som vittne om ett visst förhållande, får vittnesförhör inte heller äga rum med den som under tystnadsplikt biträtt med tolkning eller översättning.

Denna lag träder i kraft den 1 september 2010.